

ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ PR-ФАХІВЦІВ У ВІТЧИЗНЯНИХ ЗВО

Органічне поєднання службового й громадського обов'язку є головною ознакою професійної діяльності для представників соціономічних професій. Від представників цих професій значною мірою залежить формування системи публічних комунікацій для соціального суб'єкта, які забезпечують його оптимальну взаємодію із важливими для нього групами громадськості. Тому закономірним є те, що суспільство висуває підвищені вимоги до фахівців таких професій, до яких належать і PR-фахівці. Отже вимагає від майбутнього фахівця із зв'язків з громадськістю високого рівня суб'єктності його професійної діяльності. Необхідність у формуванні професійної суб'єктності фахівця зв'язків з громадськістю, який би відповідав перед суспільством за наслідки власної професійної діяльності, за послуги, надані клієнтам, і зумовили актуальність нашої теми. Окрім знань про принципи, функції PR-діяльності, техніки, технології, в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців із зв'язків з громадськістю в сучасних ЗВО України особливої уваги потребує формування високого рівня професійної суб'єктності цих фахівців.

На нашу думку, доцільно розглядати категорію «професійна суб'єктність», спираючись на концепцію В. Петровського, який розглядає суб'єктність як провідну причинність людини в її зв'язках із зовнішнім світом. За цим автором, бути особистістю — означає бути суб'єктом власної життєдіяльності, будувати свої життєві (в широкому розумінні цього слова) контакти з світом, бути суб'єктом предметної діяльності, бути суб'єктом спілкування, бути суб'єктом діяльності, самосвідомості [3, с. 8-9]. В. Петровський виокремлює в суб'єктності такі компоненти: здатність до формулювання цілей, до саморозвитку, здатність до свободи вибору та відповідальності за нього.

Інший науковець, О. Осницький вказує на домінантність свідомого в суб'єктних проявах людини, визначає суб'єкта, як свідомого і самотійного носія власної активності [2, с. 16 - 7]. Цим автором було сформульовано п'ять взаємопов'язаних елементів: досвід з формування цінностей, який орієнтує зусилля людини; досвід рефлексії, який допомагає пов'язати рефлексію з іншими компонентами суб'єктного досвіду; досвід типової активізації, який орієнтує у власних можливостях та допомагає краще пристосувати власні зусилля до рішення значущих задач; операційний досвід, який об'єднує конкретні засоби перетворення ситуації та власних можливостей досвід співробітництва, який сприяє об'єднанню зусиль у спільному вирішенні задач і передбачає співробітництво в майбутньому.

Сучасний український науковець В. Ягупов вважає, що провідними характеристиками професійної суб'єктності виступають: «1) ціннісна вмотивованість дій, вчинків, поведінки і в цілому діяльності, що демонструє причинну зумовленість діяльності особистості як її суб'єкта; 2) активність, яка відображає здатність особистості, як суб'єкта діяльності, до свідомих цілеспрямованих дій для досягнення її цілей; 3) здатність до рефлексії та найголовніше — до саморефлексії, які дають можливість зрозуміти свої мотиви, поведінку та дії, а також і інших осіб, що сприяє самооцінюванню, самоконтролю, самодетермінації і саморегуляції своїх вчинків, дій і в цілому діяльності; 4) усвідомлена модальність — розуміння особистістю, як суб'єктом діяльності, власних особистісних, професійних і суб'єктних особливостей у порівнянні з іншими особами та фахівцями; 5) варіативність, яка характеризує можливості особистості свідомо самотійно вибирати засоби діяльності в залежності від характерної їх модальності, здатність цілеспрямовано детермінувати та регулювати свою поведінку, спілкування та діяльність у залежності від обстановки» [4].

Аналізуючи праці відомих науковців в галузі педагогіки та психології щодо визначення суб'єктності та професійної суб'єктності можемо сформулювати власне визначення

поняття професійної суб'єктності майбутніх фахівців зв'язків з громадськістю. Спираючись, на запропоновану структуру професійної суб'єктності І. Краснощоченко [1, с. 37], під професійною суб'єктністю майбутнього фахівця із зв'язків з громадськістю ми розуміємо: прояв професійної ідентичності / професійної Я — концепції; відображення професійної направленості; розвиток професійного мислення; формування професійних компетентностей; удосконалення професійно-важливих якостей особистості в царині PR — діяльності.

Отже, складовою професійної підготовки майбутніх PR-фахівців у вітчизняних ЗВО є формування і розвиток - професійної суб'єктності як суб'єкта PR-діяльності, а саме: самостійно приймати професійні рішення, використовувати інформаційно-комп'ютерні технології, критично мислити, сприяти попередженню та залагодженню конфліктів, нести відповідальність за прийняття власних професійних рішень перед суспільством, корпорацією, Людиною.

Список використаних джерел

1. Краснощёченко И. П. Акмеологическая концепция становления и развития профессиональной субъектности будущих психологов с учетом регионального запроса // Вестник Костромского гос. ун-та им. Н. А. Некрасова. Серия гуманитарные науки.- Выпуск 2. — Т. 18. — 2012. — С. 37 — 41.

2. Осницкий А. Проблемы исследования субъективной активности // Вопросы психологии. - 1996. - №1. - С. 5-20.

3. Петровский В. А. Личность в психологии: парадигма субъектности. — Ростов-на-Дону: Феникс, 1996. — 512 с.

4. Ягунов В. В. Професійна суб'єктність, суб'єкт військово-професійної діяльності як інтегральний результат професійної підготовки офіцерів / В.В. Ягунов // Теорія і практика професійної майстерності в умовах ціле життєвого навчання: монографія / за заг ред. О. А. Дубасенюк. — Житомир: Вид-во Рута, 2016. — С. 223-233.[Електронний ресурс]. - <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/705111>